

THE EUROPEANS DISCOVERY OF XINA POMPEU FABRA UNIVERSITY BARCELONA

LA XINA QUE ELS EUROPEUS VAN DESCOBRIR: LA DINASTIA MING LES MEMÒRIES PORTUGUESES DELS VIATGES DE ZHENG HE'S

Per altra banda el europeus, no ignoraven completament **la presència xinesa medieval a l'oceà Índic**. **L'any 1403, just abans dels viatges del Zheng He, l'ambaixador castellà a Samarcanda, Ruy de Clavijo, va portar notícies d'uns vaixells de Catai** que arribaven regularment a Ormuz, plens de perles petites. A la fi, les expedicions de Zheng He també trobaran el seu lloc als texts ibèrics dels segle XVI, tot i que no esmenten el nom de Zheng He.

Quan els portuguesos van arribar a les costes de l'Índia, van trobar edificis xinesos a les costes de Coromandel i Malabar i fins i tot un temple budista que havia sigut construït pels xijns.

L'any 1538 alguns consellers portuguesos van aconsellar al rei de Portugal que abandonés les **seves fortaleses a l'Índia "com els xinesos** havien fet amb les seves, que eren nombroses en **aquelles regions"**. La referència portuguesa més consistent als viatges marítims de Xina **provenia de l'Índia**, gràcies a García da Orta, el famós metge, botànic i humanista portuguès que va haver de fugir de Castella i Portugal degut als seus orígens jueus. Era un home excepcional, amb una curiositat desinteressada genuïna i una observació clara i detallada del món natural, que el situen entre els intel·lectes destacats del Renaixement.

Va passar **la major part de la seva vida a l'Índia provant d'evitar la persecució religiosa** i allí, **l'any 1563, va escriure un tractat botànic esplèndid**, Coloquios dos simples, que conté una menció extensa **als viatges dels xinesos a l'Índia i a Ormuz, i una referència** al magatzem que els xinesos posseïen a Calicut.

La menció de García da Orta als viatges xinesos va ser incorporada al rellevant llibre del portuguès **Gaspar da Cruz, publicat l'any 1569.**

D'aquest va passar a un escriptor espanyol, Escalante, que va fer el seu propi llibre a base de glossar a Gaspar da Cruz directament. A partir d'això, González de Mendoza, autor d'un llibre extraordinàriament influent, **La Història del Gran Regne de la Xina, publicat l'any 1585,** podia afirmar que els xinesos van arribar a **l'Índia amb els seus vaixells**, i que hi quedava un record **durador d'ells a les illes Filipines**, a la costa de Coromandel, al mar de Bengal, i que al regne de Calicut hi havia molts arbres i fruites que havien sigut portats pels xinesos.

Pocs anys després de la publicació del llibre de Mendoza, Matteo Ricci va aconseguir establir als jesuïtes a Xina. Ricci sentia una admiració genuïna per la civilització xinesa, però menyspreava els vaixells xinesos. **Tot i que admetia que "hi ha tantes embarcacions a Xina com a la resta del món en conjunt"**, quan es tracta dels vaixells a alta mar, afirma rotundament que **"els vaixells xinesos que viatgen al mar són molt inferiors als dels occidentals tant en nombre com en estructura"**.

Al seu llibre, Ricci admet que "proves indiscutibles de la presència xinesa han sigut trobades més enllà dels confins del seu regne". Però quan es tracta dels viatges xinesos a l'oceà Índic contradiu als portuguesos i Mendoza al dir que **"després d'haver estudiat la història de Xina en profunditat, no he trobat cap menció d'aquests viatges"**. La seva afirmació prova que al segle XVII el record de Zheng He ja s'havia esvaït completament a Xina.

Alhora, la negació total de Ricci dels viatges xinesos a l'oceà Índic va abocar a l'oblit els viatges de Zheng He també per als europeus.

Les expedicions van acabar l'any 1434, el mateix any que Gil Eannes, amb un fort suport d'Enric el Navegant, vorejava el Cap Bojador, obrint així la ruta que culminaria amb l'arribada de Vasco da Gama a l'Índia l'any 1498.

A l'últim tram del viatge, entre Mogadiscio i Calicut, navegava al deixant dels vaixells de Zheng He. No obstant això, com es pot veure en el famós mapa Kangnido, elaborat a principis del segle XV següents fonts xineses, els xinesos sabien molt abans dels portuguesos, que Àfrica podria ser arrodonida i que Europa podria arribar per mar. Però mai van prendre aquesta ruta, ja que no estaven interessats en els productes europeus.

Els xinesos no tenien dels motius que van empènyer els portuguesos i europeus cap a l'Est, i d'altra banda els comerciants xinesos no tenien el poder polític per impulsar el descobriment viatja.

No tindria sentit especular què podria haver succeït si les cinc caravel·les de Vasco da Gama s'haguessin trobat amb els dos-cents cinquanta vaixells de la flota de Zheng He a les aigües de l'oceà Índic. I, en qualsevol cas, no va passar. **La flota xinesa s'havia retirat definitivament.**

Els eunucs anaven on els ordenaven i quan s'ho ordenaven; quan no va haver-hi més ordres no va haver-hi més viatges.

El que podem afirmar, en tot cas, és que els viatges portuguesos van canviar el món i els viatges de Zheng He, no.